

ÚPRAVA VNĚJŠÍHO VZHLEDU VOJÁKŮ V PODŘÍZENOSTI NÁČELNÍKA GENERÁLNÍHO ŠTÁBU AČR

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1

1. Toto nařízení stanovuje základní požadavky, které jsou kladeny na vnější vzhled vojáků v činné službě, vojáků v záloze a ve výslužbě s povolením nosit vojenský stejnokroj při nošení vojenského stejnokroje a dále při služební činnosti ve sportovní ústroji nebo v civilním oděvu.

2. Nedílnou součástí vojenské etiky je hrdost a sebekázeň, kterou vojáci musí projevovat dodržováním požadavků na vnější vzhled. Vojáci musí být čistě a pečlivě upraveni, musí vystupovat profesionálně a jít příkladem ukázněnosti ve službě i mimo službu.

3. Za svůj vnější vzhled odpovídá každý voják. Za kontrolu vnějšího vzhledu svých podřízených odpovídají nejbližší a přímí nadřízení (dále jen „nadřízený“). Skutečnost, zda voják stanovené požadavky splňuje, posuzuje nadřízený nebo jím pověřený kontrolní orgán.

Čl. 2

1. Úprava vnějšího vzhledu vojáků nesmí být v rozporu s vnitřními předpisy¹⁾, nesmí bránit užívání vojenské výstroje (zejména prostředků individuální ochrany) a vojenské výzbroje, nesmí snižovat důstojnost a význam vojenského stejnokroje, nesmí působit výstředně a musí umožňovat osobní hygienu a dodržování bezpečnostních opatření při výkonu služby.

2. Služební orgán²⁾ musí při výběru uchazeče o povolání do služebního poměru vojáka z povolání a uchazeče o přijetí k Aktivním zálohám každého uchazeče prokazatelně seznámit s požadavky na vnější vzhled vojáků, které stanovují základní vojenské předpisy a toto nařízení.

Čl. 3

Požadavky na vnější vzhled vojáků může nadřízený v odůvodněných případech (zejména ze služebních, operačních, taktických, bezpečnostních, zdravotních nebo hygienických důvodů) dočasně upravit přísněji nebo dočasně zmírnit či povolit úlevy ve svém nařízení.

Čl. 4

---

¹⁾ Vyhláška č. 387/2010 Sb., o zobrazení vojenského znaku a národního rozlišovacího znaku, způsobu označování vojenského materiálu vojenským znakem a mezinárodně platným rozeznávacím znakem, zobrazení vojenského stejnokroje a vojenských odznaků a jejich nošení a označování vojenské techniky národním rozlišovacím znakem nebo státním symbolem anebo znakem Hradní stráže (o vojenských znacích a stejnokrojích), ve znění vyhlášky č. 479/2012 Sb.; čl. 35 písm. e), čl. 581 a 592;

Zákl-1 Základní řád ozbrojených sil České republiky; čl. 26 Zákl-2 Cvičební řád ozbrojených sil České republiky;

NVMO č. 58/2017 Věstníku Ministerstva obrany, Výstrojný předpis;

NVMO č. 12/2012 Věstníku o pravidlech pro nošení vojenského stejnokroje, vybraných součástí vojenské výstroje a drobných stejnokrojových doplňků (stejnokrojový výnos).

²⁾ viz §2 zák. č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze; §2 zák. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

Reprezentují-li vojáci Armádu České republiky na oficiální služební akci v civilním nebo sportovním oděvu, musí i v tomto případě ve vnějším vzhledu dodržovat obecně akceptované společenské normy, zachovávat důstojnost a tím i vážnost postavení vojáka.

ČÁST DRUHÁ IDENTIFIKAČNÍ PRŮKAZY A ZNÁMKY, JINÉ DOPLŇKY

Čl. 5

1. Způsob nošení jednotných průkazů Ministerstva obrany³⁾ určují velitelé vojenských objektů v souladu s provozními řády objektů. Tyto průkazy se nosí viditelně jen v prostorech, pro které byly vydány. Nepřipínají se k nim žádné jiné předměty (např. klíče, ozdoby apod.).

2. Osobní identifikační známky nosí vojáci v době výkonu služby, pokud jim byly vydány, způsobem, který podle konkrétních podmínek stanoví nadřízený.

3. Používání sluchátek (včetně handsfree zařízení mobilních telefonů) je povoleno jen při výkonu služební činnosti, která jejich používání vyžaduje a podle konkrétních podmínek stanovených nadřízeným (řídícím zaměstnáním). Taktéž je možno sluchátka používat při cestě v dopravním prostředku a při sportu, pokud to nebrání plnění služebních úkolů.

4. Nošení výstrojních doplňků (aktovky, kabelky, batohy, deštníky apod.), dalších předmětů a pomůcek je povoleno, neovlivňují-li negativně vnější vzhled vojáka. Ve sporných případech rozhoduje nadřízený podle čl. 1, odst. 3 tohoto nařízení. Nošení doplňků, které symbolizují politický názor nebo přesvědčení, vyjadřují myšlenky a motivy skupin, spolků, hnutí nebo organizací propagujících potlačování lidských práv a svobod, diskriminaci jiné rasy, pohlaví, náboženství a národa nebo národnosti je zakázáno.

ČÁST TŘETÍ OPTICKÉ A SLUNEČNÍ BRÝLE, KONTAKTNÍ ČOČKY

Čl. 6

1. Předepsané optické brýle (i samozabarvovací) a sluneční brýle je povoleno nosit ke všem druhům vojenského stejnokroje. Nošení barevně a tvarově výstředních optických nebo slunečních brýlí je zakázáno. Brýle musí být bez ozdob, případné logo výrobce musí být malé a nenápadné. Skla slunečních a samozabarvovacích optických brýlí mohou být pouze v odstínech černé a hnědé, rámečky musí být v odstínech černé nebo hnědé nebo v kovovém provedení. Skla zrcadlového vzhledu jsou zakázána.

2. Použití slunečních brýlí v nástupovém a pochodovém tvaru nebo v poli je možné pouze se svolením nadřízeného nebo ze zdravotních důvodů. Sluneční brýle se nenosí uvnitř budov. Sluneční brýle se nesmí nosit jakkoli přichycené k vojenskému stejnokroji (např. za kapsu, ve výstřihu apod.), posunuté do čela, nasazené na temeni hlavy nebo do týla a pověšené na šňůrce, řetízku nebo jiném druhu závěsu.

3. Kontaktní čočky musí být průhledné nebo musí mít přirozenou barvu a rozměr oční rohovky. Kontaktní čočky s nepřirozeným tvarováním zorniček (např. kočičí oči) a v nepřirozených barvách nejsou povoleny.

---

³⁾ RMO č. 76/2020 Věstníku Ministerstva obrany, Jednotný průkaz Ministerstva obrany.

ČÁST ČTVRTÁ VLASY, VOUSY, TĚLESNÉ OCHLUPENÍ

Čl. 7

Obecné ustanovení

1. Jakékoli výstřední úpravy vlasů, vousů, obočí a viditelného tělesného ochlupení nejsou povoleny. Vlasy musí být čisté a pečlivě udržované. Úprava vlasů nesmí omezovat předpisové nošení pokrývky hlavy. Paruky a přičesky používané jako kosmetické nebo zdravotnické pomůcky (náhražky) jsou povoleny. Musí být přirozeného vzhledu a musí splňovat požadavky kladené na úpravu vlasů dle čl. 8 a 9.

2. Záměr výrazně změnit vnější vzhled (např. nechat si narůst plnovous, bradku či knír u mužů, změnit výrazně barvu vlasů u žen apod.) musí voják oznámit nadřízenému před tím, než k uvedené změně dojde. Žádost o změny v dokumentech (pořízení nové fotografie do vojenského průkazu, do jednotného průkazu Ministerstva obrany a do osobního spisu) musí voják podat do 10 pracovních dnů ode dne, kdy změna vnějšího vzhledu vojáka nastala.

Čl. 8

Muži

1. Vlasy nesmí být v zátylku a na bocích delší než 3 cm a na temeni hlavy delší než 6 cm. Vlasy nesmí při vzpřímeně držené hlavě přesahovat přes horní okraj ušního boltce, přes horní okraj límce vojenského stejnokroje (měřeno vzadu na krku) a přes obočí. Kotlety nesmí sahat níže než do půli ušního boltce, musí být rovně zastřižené bez jakýchkoli výběžků směrem do tváře vojáka. Délka vlasů kotlet nesmí přesahovat 2 cm. V případě nasazené pokrývky hlavy musí být vlasy upraveny tak, aby byly na čele skryty pod pokrývkou hlavy. Úplné ostříhání vlasů nebo oholení hlavy je povoleno. Barvení vlasů, obočí a vousů je povoleno pouze v jednotném odstínu barvy, který se výrazně neliší od přirozeného odstínu barvy vlasů vojáka.

2. Účes musí být přizpůsoben přirozenému tvaru hlavy bez výstředních úprav (např. špičky, punk, rovný pás vlasů přes střed hlavy, podkova, kapka apod., vlasy vystříhané a vyholené do neobvyklých tvarů, písmen, vzorků nebo zapletené do copánků atd.). Přejít mezi délkou vlasů v zátylku, na bocích hlavy a na temeni musí být plynulý.

3. Tvář a krk musejí být hladce oholeny. V případě, že voják nosí knír, bradku nebo plnovous, musí být zbytek tváře a krku také hladce oholen a knír, bradka nebo plnovous musejí být zobrazeny na fotografii ve vojenském průkazu a v jednotném průkazu Ministerstva obrany. Knír, bradka i plnovous musejí být upravené a zastřižené, konzervativního vzhledu, bez výstředního modelování a úprav. Žádná část kníru nesmí přesahovat spodní okraj horního rtu. Šířka kníru nesmí přesahovat šířku úst, to neplatí, pokud je knír plynule spojen s bradkou nebo je součástí plnovousu. Za bradku se považuje přirozený rovnoměrný porost na celé bradě, kde vousy běžně rostou. Bradka může být plynule spojena s knírem nebo může být bez kníru. Za plnovous se považuje přirozený rovnoměrný porost na celé ploše obličeje, kde vousy běžně rostou. Plnovous bez kníru je nepřipustný. Vousy bradky nebo plnovousu musí být zastřiženy na stejnou délku a nesmí být delší než 2 cm. Jiná úprava vousů není povolena.

4. Ochlupení těla nesmí vyčnívat zpod zapnutého límce košile. Výstřední úpravy viditelného tělesného ochlupení na končetinách a trupu (např. barvení, vystříhání a vyholení do neobvyklých tvarů, písmen, vzorků apod.) jsou zakázány. Úplné odstranění nebo oholení viditelného ochlupení je povoleno.

Čl. 9 Ženy

1. Vlasy musejí být vždy upraveny tak, aby nezakrývaly hodnostní označení na ramenou, oči nebo část obličeje.

2. Rozpuštěné volné vlasy nesmějí při vzpřímeně držené hlavě sahat níže, než je spodní okraj límce vojenského stejnokroje (měřeno vzadu na krku). Jsou-li vlasy delší, musejí být staženy, přisponkovány nebo upnuty do vhodného účesu tak, aby nesahaly níže, než stanoveno v tomto článku.

3. Sponky, sítky, gumičky, stužky a další potřeby k udržení účesu se mohou použít v odstínech barev, které odpovídají barvě vlasů, popřípadě v odstínech barvy černé, v nezbytně nutném množství, které nebude působit výstředně. Nápadné skřipce (rozměrem nebo tvarem), ozdoby, třpytky a dekorativní předměty ve vlasech jsou zakázány. Barvení vlasů, včetně jednotlivých pramenů (melír), a obočí je povoleno pouze ve škále přirozených barev vlasů. Silně kontrastní barvy melíru, výstřední a neonové barvy nejsou povoleny.

4. Vhodnost účesu se posuzuje při řádně nasazené pokrývce hlavy, kdy musí být vlasy upraveny tak, aby byly na čele skryty pod pokrývkou hlavy. Účesy, které tvoří části vyholených vlasů (kromě vlasů na krku), s vyčesanými nebo vypletenými obrazci, vystříhanými písmeny, extrémně asymetrické účesy, dredy apod. nejsou povoleny.

5. V případě výkonu takové služební činnosti, při které by vlasy upravené v souladu s odst. 1 a 2 překážely nebo mohly způsobit pracovní úraz, musí být vlasy pevně svázané, sepnuty nebo upraveny jiným vhodným způsobem tak, aby bylo vyloučeno jejich uvolnění. Při tělesné přípravě a sportu, pokud to neohrozí bezpečnost cvičících, mohou být dlouhé vlasy staženy do ohonu nebo spleteny do copu.

ČÁST PÁTÁ DEKORATIVNÍ KOSMETIKA

Čl. 10

1. Maskovací barvy aplikované na pokožku se za dekorativní kosmetiku nepovažují.

2. Mužům je používání dekorativní kosmetiky v oblasti hlavy a obličeje zakázáno s výjimkou zdravotních důvodů.

3. Ženy mohou používat make-up v přirozených odstínech pleti a rtěnku v jemných pastelových nebo tlumených odstínech. Výstřední a výrazné líčení, jakož i použití kosmetických přípravků s leskem a třpytkami nebo jejich obdoby není povoleno.

4. Umělé řasy musí být přirozeného vzhledu a barvy a bez ozdob.

ČÁST ŠESTÁ NEHTY

Čl. 11

1. Nehty mužů i žen musí být čisté a pečlivě zastřižené a mohou přesahovat konečky prstů maximálně 3 mm (měřeno od špičky prstu).

2. Lakování nehtů je mužům povoleno ze zdravotních důvodů a to pouze bezbarvým lakem.

3. Lakování nehtů je ženám povoleno pouze v tlumených tělových barvách a odstínech nebo bezbarvým lakem jednotně na všechny nehty. Výstřední a výrazné lakování nehtů, jakož i jejich zdobení třpytkami, ornamenty apod. je nepřijatelné.

4. Imitace přirozených nehtů (umělé nehty) je povolena, pokud splňuje požadavky kladené na úpravu nehtů.

ČÁST SEDMÁ ŠPERKY

Čl. 12

Nosit lze pouze šperky (prsteny, náušnice, přívěsky, náramky apod.), které nepůsobí rušivě k vojenskému stejnokroji. Výstřední a nápadné šperky povoleny nejsou. Šperky nesmí bránit řádnému použití součástek vojenské výstroje, dodržování pravidel bezpečnosti práce a hygieny nebo jinak ohrožovat výkon služby. Nošené šperky nesmí vyjadřovat politický názor nebo přesvědčení, symboly, myšlenky a motivy skupin, spolků, hnutí nebo organizací propagujících potlačování lidských práv a svobod, diskriminaci jiné rasy, pohlaví, náboženství a národa nebo národnosti.

Čl. 13

1. Při nošení vojenského stejnokroje je povoleno nosit maximálně jeden prsten na každé ruce (včetně snubního prstenu). Pokud se snubní prsten nosí na stejném prstě současně s jiným prstenem, počítají se jako jeden prsten. Žádný prsten se nesmí nosit na palci.

2. Náušnice muži nosit nesmí. Ženy smí nosit jeden pár náušnic, v každém uchu jednu stejnou náušnici uchycenou ve středu ušního lalůčku. Náušnice nesmí být tvarem nebo barvou nápadné nebo výstřední. Velikost náušnice, pokud je umístěna přímo v ušním lalůčku, nesmí přesahovat ušní lalůček. Délka visacích náušnic (včetně závěsu) nebo průměr kruhových náušnic nesmí přesáhnout 20 mm.

3. Piercing viditelných částí těla není povolen. Do uší (kromě náušnic u žen), nosu, jazyka, obličeje nebo jiné části těla, která je viditelná v klidu nebo při jakékoli pohybové aktivitě, nesmí být připevněny žádné jiné šperky ani ozdoby. Skrytě nošený piercing nesmí způsobit žádné omezení při výkonu služby.

4. Náhrdelníky a řetízký na krku je povoleno nosit, pokud nejsou při nošení vojenského stejnokroje vidět. Nosit náramky, řetízký či jiné ozdoby na ruku a na viditelných částech dolních končetin je zakázáno.

5. Při výkonu služby ve vojenském stejnokroji je možno nosit náramkové hodinky, sportovní a zdravotní měřicí náramky (sporttestery, elektronické fitness náramky a jejich obdoby), které nepůsobí tvarem, velikostí nebo barvou (včetně pásku) rušivým dojmem nebo výstředně.

ČÁST OSMÁ ZDOBNÍ KŮŽE, JEHO OBSAH, UMÍSTĚNÍ A ROZSAH

Čl. 14 Obecná ustanovení

Pro posouzení přijatelnosti způsobu zdobení kůže u vojáků tetováním, značkováním nebo způsobem, který nemá trvalý efekt, se stanovují tato kritéria:

- a) obsah zdobení;
- b) umístění zdobení;

Čl. 15 Obsah zdobení

1. Zdobení kůže umístěné kdekoli na těle, které svým obsahem symbolizuje politický názor nebo přesvědčení, myšlenky a motivy skupin, spolků, hnutí nebo organizací propagujících potlačování lidských práv a svobod, diskriminaci jiné rasy, pohlaví, náboženství a národa nebo národnosti je zakázáno.

2. Pokud je zdobení kůže obscénní, se sexuálními motivy, propaguje návykové látky nebo jiný nezdravý životní styl, vyjadřuje politický názor nebo přesvědčení (mimo vymezení v odstavci 1), musí vojáci zdobení kůže v tomto případě vhodným způsobem zakrývat nebo je mohou dobrovolně na vlastní náklady odstranit.

3. Zakrytím se rozumí použití vhodného zakrývacího prostředku nebo vojenské výstroje. Takovým prostředkem může být nenápadný, přilnavý, elastický a neprůhledný návlek nebo náplast tělové barvy nebo krycí přípravek v barvě kůže těla apod. Zakrytí výstrojí může spočívat v použití dlouhého rukávu, neprůhledných punčoch tělové barvy, kalhot místo sukně apod., v souladu s dodržением ústroje stanovené na danou služební činnost. Způsob zakrytí nesmí omezit výkon služby. Zakrývací prostředek musí být odolný proti samovolnému mechanickému odstranění (shrnutí), odlepení, setření apod.

Čl. 16 Umístění zdobení

Zdobení kůže se nesmí vyskytovat po celé oblasti hlavy (včetně její vlasové části). Na ostatních částech těla je zdobení kůže povoleno (včetně oblasti krku).

ČÁST DEVÁTÁ TĚLESNÉ MODIFIKACE

Čl. 17

1. Svévolná nevratná úprava a modifikace viditelných částí těla je vojákům zakázána. Tělesnou modifikací se pro tento výnos rozumí záměrná radikální změna těla, hlavy, obličeje nebo kůže anebo jiných částí těla za účelem pozměnění jejich běžného vzhledu. Jedná se například zejména:

- a) o rozdělení nebo rozštěpení jazyka (tzv. hadí jazyk) nebo jiných částí těla;
- b) o podkožní implantáty za účelem tvorby obrazce nebo vzorku na kůži nebo pro připevnění magnetických ozdob apod.;
- c) o zvětšování nebo roztahování dírek v ušním lalůčku nebo kupírování uší, záměrnou amputaci článků prstu apod.

2. Jakékoli ozdoby a úpravy zubů (např. zabrušování do nepřírozeného tvaru – tzv. žraločí zuby, snímatelné ozdobné korunky, zdobení zubů šperky, třpytkami, iniciálami nebo barvením apod.) z jiných než zdravotních důvodů jsou zakázány. Barva zubních rovnátek a jejich částí je povolena pouze v bezbarvém provedení nebo v barvě stříbrné a bílé.

3. Omezení tělesných modifikací se netýká zdravotních, kosmetických, rekonstrukčních nebo plastických chirurgických změn a úprav (i dočasných) ve zdravotnickém zařízení z léčebných a rehabilitačních důvodů.

ČÁST DESÁTÁ ÚPRAVY VNĚJŠÍHO VZHLEDU PŘED NABYTÍM ÚČINNOSTÍ TOHOTO NAŘÍZENÍ

Čl. 18

1. Úpravy vnějšího vzhledu, které vojáci realizovali prokazatelně před dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení, které jsou v rozporu s tímto nařízením, a byly v rozporu s vnitřními předpisy platnými v době realizace úpravy vnějšího vzhledu, jde-li o zdobení kůže či tělesné modifikace, se musí odstranit, je-li to uskutečnitelné. Náklady na jejich odstranění hradí vojáci z vlastních prostředků a odstranění realizují mimo dobu výkonu služby. Není-li jejich odstranění možné, musí vojáci při nošení vojenského stejnokroje tyto úpravy vnějšího vzhledu zakrývat stanoveným způsobem.

2. Voják, který požadavky tohoto nařízení nespĺňuje, musí svému nadřízenému tuto skutečnost služebním postupem oznámit nejpozději do 10 pracovních dnů po seznámení s obsahem tohoto nařízení a požádat o výjimku. Nadřízený musí učinit příslušná opatření k nápravě stavu.

3. Nepovolené úpravy vnějšího vzhledu, které nelze odstranit ani zakrýt, může nadřízený (zde vedoucí organizačního celku) výjimečně dodatečně povolit. Nesmějí však být v rozporu s dobrými mravy, kázní a morálkou a nesmí znevažovat postavení vojáka. Povolení výjimky se zapisuje do osobního spisu vojáka, přičemž se specifikuje a vhodným způsobem zdokumentuje obsah, rozsah a umístění těchto úprav vnějšího vzhledu.